

ABSOL VENTI

DOTÁHLI TO DALEKO

WWW.TUL.CZ

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

ABSOLVENTI

JAROSLAV RUDIŠ
KAMILA BOUDOVÁ
EVA LE PEUTREC
DALIBOR HANZLÍK
NIKOLA BLAŠKOVANOVÁ
TOMÁŠ KRAUS
TOMÁŠ HODBOŘ
RADEK JANALÍK
JAN DĚDEK
ONDŘEJ RYBÁŘ

PUNK SE VRACÍ A JE TO DOBŘE

JAROSLAV RUDIŠ

Má rád punk, ve kterém vyrůstal, Liberec, ve kterém studoval, a němčinu, která ho dnes jako tvůrce žije. Spisovatel, dramatik, scenárista a performer Jaroslav Rudiš patří na české a dnes už i německé kulturní scéně k naprosto výjimečným úkazům.

Vaše knihy se odehrávají v jakémsi neklidu, v těkajícím tempu, kde postavy a čtenář cítí, že život neustále propolouvá mezi prsty a že se na nikoho nečeká ani jeden okamžik. Je to i váš postoj, snažíte se žít každým okamžikem? Tak jsem o tom nikdy nepřemýšlel, ale možná tomu tak je, možná žijeme v roztěkané době a nějak se to dostává i do těch příběhů. Ale možná tomu tak bylo vždycky, že života si vždycky tak nějak pamatujeme jen střepy, okamžiky, které různě slepujeme, pokaždé jinak. Ono se jinak snadno říká, žijte okamžikem, myslíte jen na tuhle chvíli, ale ono to dost dobře nejde, člověk za sebou vleče vlak plný nedořešených věcí, hezké chvíle, blbé chvíle, a ten vlak je nějak čím dál delší.

Příběhy svých knih situujete do současnosti s výraznými exkurzy do doby socialistické totality a druhé světové války – zajímaly vás dějiny 20. století už jako studenta? Moderní historie mě hodně zajímala a zajímá, možná víc nyní než když jsem v Liberci studoval. Já to vlastně trochu flákal, v té době mě víc zajímaly filmy, knížky a hlavně muzika. Čtu hodně historických knih, mám roky předplacený časopis *Dějiny a současnost*. Dějiny nás mají v hrsti, všechny ty staré příběhy, o kterých si myslíme, že jsou zapomenuté, jsou tady stále s námi. To možná do těch mých příběhů prosakuje.

Univerzitní titul ke své tvorbě nepotřebujete, přesto, kdybyste stál znovu před tou volbou, šel byste studovat do Liberce? Jasně. Mám Liberec velmi rád, ty mraky, mlhu, historii, Ještěd, nádhernou galerii v lázních, která je ve všem srovnatelná s tím, co vidíte ve Stuttgartu nebo v Drážďanech. Mám rád i liberecké nádraží, kde po válce jako výpravčí sloužil můj strýc, který mi navypřávil spoustu příběhů. Některé z nich se pak objevily v komiksu o Aloisi Nebelovi. Nyní bydlím v Berlíně, ale trvalé bydliště mám pořád v Lomnici nad Popelkou, kde jsem se narodil a kde rád píšu. A přes Liberec do Berlína pravidelně jezdím.

Proč jste si ke studiu na univerzitě vybral německý jazyk, čím vás němčina přitahuje? Propadnul jsem němčině už na gymnázium v Turnově. Vlastně nevím, proč se tak stalo; jasně, zamiloval jsem se o prázdninách jako celkem malý kluk do jedné krásné německé holky, psali jsme si, viděli se, ale ten jazyk a chuť se tu řeč naučit... Bylo to asi i něco víc, něco, na co jsem doteď nepřišel. A v sedmnácti mi najednou přišlo zajímavé se ten jazyk opravdu učit, usínal jsme s německým slovníkem, byl to trochu úlet. Nyní mě němčina živí, německy píšu pro divadlo, rozhlas, teď taky pro německou televizi.

Učil jste někdy? Nikdy. Až nedávno jsem půl roku přednášel v Berlíně na Humboldtově univerzitě. Mají tam zajímavý a mezi studenty velmi oblíbený program, na jeden semestr si zvolí nějakého autora, který si pak se studenty hraje na spisovatele. My se hodně toulali po městě, jezdili metrem, kradli dialogy a tváře a psali texty inspirované tím, co jsme viděli.

V Česku patříte k úkazům, protože se dokážete svou tvorbou uživit, a přitom podle kritických ohlasů netvoříte prvoplánově pro výdělek. Nebo si někde přivyděláváte jako noční hlídač? Psáním se užívám díky tomu, že mluvím německy a že se mé knížky překládají do jiných jazyků. Jen psaní knih by ale nestačilo, prodávají se celkem dobře, ale musel bych napsat každý rok novou. Pro divadlo v Brémách jsme třeba loni s Jaromírem 99 a naší kapelou *Kafka Band* adaptovali Kafkův román *Zámek* a nyní pro ně chystáme další hudebně-divadelní insceni. S Jaromírem jsme měli obrovskou kliku s *Aloisem Nebelem*. Komiks vyšel německy, polsky i francouzsky, hlavně v Německu měl velký ohlas, stejně tak pak i film Tomáše Luňáka. To nám, myslím, hodně pomohlo a otevřelo pár dveří. Já jsem pak v Berlíně s kamarádem Martinem Behnkem

napsal německy tři filmové scénáře, které se snad i časem natočí, ona je to vždycky dost dlouhá cesta. Nyní píšeme kriminálku z Prahy pro televizi ARD.

Vaše tvorba i životní styl jsou hodně spjaty s punkem. Má punk jako životní postoj v současné době ještě své místo, nebo je to už jen sentiment dávných časů? Myslím, že punk se nám ve vlnách vrací, všechno ten vztek, facky, frustrace a vzdor. A to je dobře.

Jak byste charakterizoval současnou epochu, ve které žijeme? Neklid a strach.

JAROSLAV RUDIŠ
*1972, Lomnice nad Popelkou

Spisovatel, scenárista, performer. Absolvoval libereckou fakultu přírodovědně-humanitní a pedagogickou, studoval také v Praze a Curychu. Jeho kniha *Nebe pod Berlinem* získala Cenu Jiřího Orteny za nejkrásnější knihu roku. Za novelu *Národní třída* získal Magnesii Literu. Spolu s výtvarníkem Jaromírem 99 vytvořil komiksovou trilogii *Alois Nebel*. Pro Theater Bremen adaptoval rovněž s Jaromírem 99 a svou kapelou *Kafka Band* Kafkův *Zámek/Das Schloss*. Tvoří také pro německý rozhlas a televizi. Žije a pracuje v Berlíně. Je svobodný, bezdětný.

S TRIČKEM SI OBLÉKÁME POSTOJ KE SVĚTU

KAMILA BOUDOVÁ

V rozhovoru o módě s Kamilou Boudovou, absolventkou návrhářství, nedejde na vzletné střihy a vzory. Za módní produkci totiž vidí především velké sociální a ekologické problémy a snaží se přispět k jejich nápravě.

Podnikáte řadu aktivit na poli módy přátelské k planetě, cítíte, že v západní společnosti nazrál čas k takovému tématu, že lidé na to slyší? Netýká se to západní společnosti. Toto téma je mnohem žhavější například v Indii a v Číně než ve vyspělých zemích, kde znečištění prostředí není na první pohled tolik vidět ani cítit. V Pekingu děti kreslí oblohu hnědou pastelkou, voda a půda v některých provinciích je tak zamořená, že klesá průměrná délka života, rodí se postižené děti. Stejně tak pracovní a sociální podmínky u nás jsou standardně dobré. V Indii a v Číně najdete mnoho obětí novodobého otroctví, lidé prošli sweatshopy [provozy, kde dělníci šijí nebo kompletují zboží pro západní trhy za mizivý plat a v mizerných podmínkách, pozn. red.]. Jejich přátelé či příbuzní tam možná i zemřeli. Ve vyspělých zemích jsme příliš daleko od katastrof, které nepřímo pácháme.

Na to upozorňuje také kampaň Fashion Revolution. Má za cíl „jen“ nastolit otázku kdo, kde a v jakých podmínkách vyrábí oděvy, které nosíme, nebo nás, nakupující, chce dovést dál? Kampaň Fashion Revolution založily v Londýně dvě dámy, které se zabývají udržitelnou módou, v reakci na zborcení textilní továrny v bangladéšské Dháce v roce 2013, při kterém zahynulo 1133 lidí. Vyvezly ji už do osmdesáti zemí světa. Já jsem zareagovala na jejich výzvu a spustila kampaň v České republice. Fashion Revolution nemá nikoho děsit, má vést opravdu k tomu, aby se lidé začali ptát po původu svého oblečení. A když se budou zajímat a ptát zákazníci, budou se zajímat také firmy, které oděvy nechávají v Asii vyrábět. V ideálním případě to povede k transparentnosti v módním průmyslu a etické výrobě oblečení. Ale to není otázka několika let, bude to běh na dlouhou trať.

Zabývala jste se tématem udržitelné módy už před kampaní Fashion Revolution?

Už dlouho před tím. Začala jsem do toho tématu pronikat asi v době, kdy jsem se připravovala na studium MBA v Paříži, a zároveň jsem pracovala pro velkou firmu, která zadávala zakázky do Číny, Bangladéše a dalších zemí Asie. Hodně jsem o tom tehdy nastudovala a hned si informace propojovala s poznatky z praxe. Rozhodla jsem se, že takto to dál nemůžu dělat, že se s tím neztotožňuju, v tu chvíli jsem nastoupila na studia v Paříži a věnovala se pak už výhradně jen tomuto tématu, které na škole v Paříži nyní také přednáším.

V jakém smyslu nás utváří to, co máme na sobě, pokud přijmeme rčení Šaty dělají člověka?

Moji studenti říkají, že móda je pro ně o vyjádření jejich osobnosti, ale jak říká má drahá kolegyně Melisa, jejich oblečení je jen vyjádřením korporátní hamižnosti. Dávno do oblečení nedáváme sebe.

V dnešní fashion realitě platí spíše *Kam vítř, tam plášť*. Většinou se dnes řídíme tím, co se píše v módních časopisech, co se objevuje ve výlohách, co nosí kamarádky, kolegové a kolegyně. Já se snažím dávat důraz na osobní styl, který je věčný a odpadá u něj tak nekonečné nakupování levných hadříků ve slevách.

Samozřejmě že i dnes šaty dělají člověka. Hodně lidí se dnes soustředí na značky. Myslí si, že díky logu získají společenský status, uznání a ono to tak i funguje až do okamžiku, kdy procitnete a uvědomíte si, že na světě jsou jiné hodnoty, že vážit si někoho za to, že má drahé hodinky nebo auto, vám nestačí. Vážíte si spíš lidí, kteří uznávají přátelství, zdraví a respekt k přírodě, a tak začnete na lidech hledat jiná loga, která právě reprezentují značky vyrobené s těmito hodnotami. Mně vždy srdce zaplesá, když vidím někoho v oblečení od *Patagonie*, v botách od *Veja* nebo *Botas*, s batohem *PlayBag* nebo *Alex Monhart*.

Studovala jste u nás bakaláře na fakultě textilní, dalo vám liberecké studium něco, k čemu se můžete vracet i nyní?

Praxe nás učí mnohem lépe než teorie, a právě proto pro mě byla nejcennější pracovní stáž v německé firmě ColorTextil, kde jsem se naučila s Photoshopem, pochopila jsem kompletně proces vzorkování a výroby a základy obchodní dynamiky. Upřímně, jsem zastánce anglo-saského a soukromého vzdělávacího systému, který jsem zakusila při postgraduálním studiu MBA. Věřím, že právě praktické informace, marketing a základy podnikání jsou dnes informace nezbytné při nástupu na pracovní trh nebo při rozjezdu vlastního projektu. Proto jsem vytvořila online workshopy zaměřené přesně na tyto oblasti na www.moyomi.com. Vzhledem k tomu, že praxe je podle mě nejlepší učitelka, i já nabízím čas od času stáže a práci se studenty na rozšíření jejich znalostí a dovedností.

ČESKÁ MADAME EIFFEL

EVA LE PEUTREC

Česká republika má jediného stavitele mrakodrapů – Evu Le Peutrec. Realizuje je v Číně, kam odletěla jako čerstvá absolventka fakulty umění a architektury. Dnes má na svém kontě už tolik staveb, že by mohla odejít do zaslouženého důchodu mezi architektonickou elitu.

Tvůrců mrakodrapů moc není, dala by se tato úzce specializovaná skupina srovnat se středověkými staviteli gotických chrámů? Mrakodrapy jsou skutečně „katedrály“ 21. století a stejně jako katolická církev v době gotiky na nich demonstrovala svoji moc, tak i pro současné ekonomické velmoci jsou mrakodrapy symbolem bohatství, technologie a ekonomicko-politické síly. Jejich designéři tvoří velmi úzkou „sektu“ mezi architekty. Jsme takoví „templáři“ třetího tisíciletí. Moje pozice je navíc unikátní. Mrakodrap v naprosté většině případů navrhuje tým lidí, ne pouze jeden architekt, který by byl zodpovědný za celý design. Neznám nikoho, kdo měl podobné štěstí jako já, aby se stal hlavním designérem na tolika výškových budovách.

EVA LE PEUTREC
*1980, Hořice

Studovala fakultu umění a architektury TUL. Po promoci si našla přes inzerát na internetu práci v architektonické kanceláři v Číně. Neztratila se – v Číně navrhla již více jak 20 mrakodrapů, multifunkční centra nebo například město pro milion obyvatel. Dnes pracuje jako nezávislý odborný konzultant. Žije s manželem a synem v Nové Kaledonii. Svůj příběh shrnula také pro konferenci TEDxPrague (viz Youtube).

Pracujete dnes sama na sebe, je to ve vašem oboru výhodnější i vzhledem ke konkurenci a s ní spojeným kopírováním nápadů ve velkých architektonických kancelářích? I když pracuji sama na sebe, neznamená to, že sedím zavřená ve své kanceláři a šuchtím si tam mrakodrap. U velkých zakázek musím být na blízku zákazníkovi, to znamená letět za ním často 10.000 km a pracovat u něho. Jelikož se živím jako odborný konzultant, najímají si mne často architektonické firmy, které zakázku seženou. A tam právě dochází k onomu kopírování. Často však kopíruji i moje starší projekty jako například hotel Lamborghini a další. Je to úsměvné a frustrující zároveň. Ke kopírování nedochází ale zdaleka pouze v Číně.

Má slovo ženy v Číně mezi kolegy stejnou váhu jako slovo muže? Setkáváte se s diskriminací žen ve svém oboru?

V Číně jsem se nesetkala s žádnou diskriminací vůči ženám ať už v negativním, či pozitivním slova smyslu. Přijde mi, že nikdo v současné době na východě Číny neřeší, jakého jste pohlaví. Podstatná je vaše práce, váš přínos firmě. Tak jsem se dostala i k navrhování mrakodrapů a ostatních velkých zakázek. Pokud je vaše práce dlouhodobě kvalitnější než projekty vašich šedesátiletých amerických kolegů, kteří jsou na vrcholu kariéry, klient si vybere vás jako hlavního architekta projektu.

Dalo vám studium architektury v Liberci něco, co vám zvláště pomohlo v práci a co ještě i dnes zpětně oceňujete?

Za jednu z hlavních předností studia na FA TUL považuji, že nebylo odtržené od praxe. Vyučující jsou převážně odborníci z praxe. Tato koncepce výuky je v ČR stále velmi vzácná, považuji ji však za nejlepší možné řešení. V Liberci se povedlo vytvořit platformu, kde profesionálové z různých oborů předávají své zkušenosti studentům. Navíc po čtvrtém ročníku musí každý absolvovat roční praxi v architektonické kanceláři, což vás dokonale seznámí se všemi úskalími tohoto oboru a zároveň

zajistí potřebné zkušenosti při ukončení magisterského studia. Navíc výborná úroveň ateliérů vás donutí analyticky myslet, což je mnohem důležitější než biflování se různých typologií staveb.

S jakými materiály a prvky jako architektka ráda pracujete a proč?

Při své práci na mrakodrapech jsem si oblíbila ocelovou konstrukci, která dovoluje větší rozpony a dává architektovi větší svobodu. Díky ní jsem v roce 2008 navrhla v Číně první mrakodrap (348 m vysoký), jehož plášť tvořila zborcená plocha. I nosná konstrukce se svým systémem razantně lišila od ostatních tradičních návrhů. V té době něco nevídaného. Na malých projektech rodinných vil mám ráda naopak beton, sklo. Nemyslím, že působí studeně, ve spojení se dřevem je to ideální kombinace.

U vysokých budov je důležitá otázka seismiky. Míváte obavy, jestli vaše stavby přečkaly zemětřesení?

Pokud se na východním pobřeží Číny vyskytne zemětřesení, jedná se pouze o slabé záchvěvy, které nemají na statiku zdejších staveb vpodstatě vliv. Větší vliv to má na lidi, které to značně vyděsí. V přízemí nic zvláštního nezaznamenáte, avšak pracujete-li v mrakodrapu ve dvacátém patře, rozhybou se žaluzie na oknech a zamotá se vám hlava. Jediná rada zní: evakuovat. Nesmíte však zazmatkovat a použít výtah, stejně jako většina mých čínských kolegů-architektů. Po evakuaci už vás zpět do práce nikdo nedostane, jste vyděšení a pobledlí. Zajděte s kolegy na skleničku a domů jedte místo metra raději lodí.

Co je, nebo čím by podle vás měla být architektura?

Architektura je všechno kolem nás, je to něco co nás permanentně obklopuje a formuje. Každý někde bydlíme, chodíme do školy nebo do práce. Bohužel je často špatná, což má samozřejmě na nás velký vliv. Pokud zlepšíme prostředí, ve kterém se pohybujeme, zlepšíme tím celý svůj život.

DOTÁHL TO ZÁVRATNĚ VYSOKO I DALEKO

DALIBOR HANZLÍK

Původně je inženýr ekonom, do kanceláře se mu nechtělo, jeho pracovištěm se nakonec stal kokpit letadla. Dalibor Hanzlík létá jako druhý pilot Boeingu 737-800 společnosti flydubai.

Absolvoval jste ekonomickou fakultu, tam piloty obvykle nevzdělávají, jak jste se k létání dostal?

Už při studiích jsem létal na větroních a jednou z myšlenek bylo pracovat pro *Let Kunovice*. Rýsovala se šance, že bych tam mohl spojit manažerskou pozici s létáním. Po škole jsem vyrazil na zkušenou do Spojených států. První čtyři měsíce jsem uklízel ve Walmartu, pak jsem si ale udělal řidičský průkaz na kamiony. Jako řidič trucku jsem si mohl dovolit zaplatit letecký výcvik soukromého pilota, abych po návratu domů případně nastoupil do toho *Letu*. Brzy jsem ale pochopil, že cesta vede k dopravním letadlům. Romantickou představu o létání v Africe vytlačila pragmatická úvaha, jak uživit rodinu. Ve Státech jsem absolvoval celý kurz a získal licenci komerčního pilota. Po návratu jsem si udělal konverzi na evropskou licenci.

Je rozdíl mezi americkou a evropskou školou létání?

Je a odráží se to pak znatelně i v létání. V Americe dbají daleko víc na praxi. Licenci dopravního pilota si tam člověk dělá až poté, co absoluuje zhruba 1500 hodin létání, obvykle s menšími letadly. V Evropě pilot usedá do velkého dopravního letadla sice s obrovskými teoretickými znalostmi, ale pouze s 250 nalítanými hodinami!

Rozdíl je hodně znát. V létání je spousta věcí, které se musíte naučit, ale nic nenahradí praxi. Manuály poskytují vodítko, ale konkrétní řešení je na kapitánovi a právě ten přístup a myšlenkový pochod je třeba vidět. Nedostatek praxe, zejména na malých letadlech, se projevil v případě havárie letadla *Air France*. Posádka padala z velké výšky asi tři minuty. Viděl jsem záznam, ti lidé si s tou situací vůbec nevěděli rady a rozplácli se do moře. To samé také v případě havárie airbusu *Air Asia* v Jihočínském moři.

Sledujete letecká neštěstí, vyhodnocujete je?

Je to součástí mojí práce. Navíc firma nám posílá rozborů havárií a na školeních je pak

rozebíráme. Někdy se to může promítnout i do změn pravidel a tréninků. Například po zmíněném pádu letadla *Air France* jsme trénink zaměřili na řešení situace, kdy se letadlo dostane do pádu ve velké výšce. Do té doby se cvičili hlavně pády v malých výškách, v závěrečných fázích přiblížení na přistání.

Řešil jste v letadle nějakou vypjatou situaci?

Nic krizového. Jednou nám vypadl *flight management system*, přes který jdou všechna data, a odpoil se tím autopilot. Zjistili jsme, že vypadla jen jedna strana, přepínačem jsme zadali, aby se všechna data brala z té zdravé strany. Celé to trvalo deset minut a letěli jsme v pohodě dál. Spolehlivost letadel je v dnešní době velmi vysoká, díky propracované architektuře jejich softwaru a hardwaru.

Mluvil jste o významu praxe v létání, teoretická příprava, kterou jste získal za studií, vám tedy k ničemu nebyla?

Ze studií na ekonomické fakultě těžím dodnes. Dobré základy matematiky a statistiky se mi hodí stále. Létání i život jsou plné čísel, a i když to není žádná velká matematika, přeci jen je lepší, když si něco umíte spočítat z hlavy, než když musíte neustále hledat v tabulkách nebo lovit kalkulačku.

Hodně dobrá byla také jazyková průprava. Měli jsme čtyři hodiny týdně od každého jazyka, angličtinu už v té době s rodilým mluvčím. V kokpitu jsem v životě nekomunikoval jinak než anglicky. I když letím s Čechem nebo Slovákem, je snazší si věci, které se týkají létání, říct v angličtině. Je to jednodušší než se snažit překládat frazeologii, která je v angličtině už zažitá.

Za důležitou považuji také finanční gramotnost. K létání ji nepotřebujete, ale usnadňuje vám život obecně. Měla by se na školách vyučovat daleko dřív. Nechci srovnávat třeba s fyzikou, která je obecně

platná, ale v praktickém každodenním životě řešíme častěji peníze než třeba lom světla.

Nyní létáte pro společnost flydubai, jak se žije rodákovi z Liberce v Dubaji?

O Dubaji říkáme, že jsou tam dvě roční období: léto a peklo, naštěstí peklo je kratší. V „létě“ asi od října do dubna je tam opravdu krásně. Příjemné letní teploty vzduchu a moře ještě vyhráté. Jezdíme často kempovat do hor nebo do pouště, to si oblíbily zvlášť děti. Jezdíme i do Ománu, který je dvě hodiny cesty. Pak můžete na různé indoory, třeba na pověstnou sjezdovku, kde moje děti zažily první kontakt se sněhem.

V Dubaji žije asi tři a půl milionu lidí, z toho je zhruba 15 % místních. Naše děti chodí do školy, kde výuka probíhá v angličtině a jejich spolužáci mají různé mateřské jazyky i různá vyznání. Považují to za přirozené a dobře se v tom orientují. Jsem rád, že mohou vyrůstat už od útlého věku v prostředí bez xenofobních nálad.

V Dubaji jsme spokojeni a chtěli bychom tam zůstat dlouhodobě, ale zkušenost mi říká, že nikdy nevíme, kam nás osud zanes.

DALIBOR HANZLÍK

*1972, Liberec

Studoval fakultu strojní v Liberci, pak přestoupil na Ekonomickou fakultu TUL, obor Podniková ekonomika, kterou absolvoval v roce 1999. Licenci pilota dopravních letadel si udělal v USA. Létal pro společnosti *Job Air* v Ostravě, *Sky Europe* a *Malaysia Airlines*. Od roku 2012 pracuje pro společnost *flydubai* jako druhý pilot *Boeingu 737-800*. Má ženu a dvě děti, s nimiž žije v Dubaji.

PRÁCE JE PRO NI SRDEČNÍ ZÁLEŽITOST

NIKOLA BLAŠKOVANOVÁ

Dětské pacienty se srdečními vadami ošetřovala a léčila v Saúdské Arábii i v Kambodži. Sestra z kardiocentra pražské Motole Nikola Blašková je člověk, který nechce ve své profesi zabřednout do pohodlí zajetých kolejí.

Dokázalo vás studium dostatečně připravit na praxi zdravotní sestry na JIPce?

Ve zdravotnictví je reálná praxe naprosto jiná než studium, takže do praxe odcházíte zcela nepřipraveni. Přesto praxe při studiu má smysl. Na fakultě zdravotnických studií jsme měli praxe hodně, vždy přes léto to bylo pět týdnů, a je to dobře. Člověk se dostane do pracovního prostředí a zažije první kontakty s pacienty.

JIP dětského kardiocentra je pro vás jako pro sestru vysněným oddělením?

Vůbec to tak nebylo, ještě jako studentka jsem se zařekla, že nechci na dětské oddělení a že nechci dělat na JIPce. Přišlo to náhodou. Už za studií jsem měla vizi toho, že chci odjet do Saúdské Arábie; oslovila mě nabídka práce, kterou jsem četla ve škole na letáku – hledali kardiologické sestry. Potřebovala jsem ale praxi, oslovila jsem proto vrchní sestru dětského kardiocentra v Praze v Motole, které je v České republice jediné takto specializované pracoviště. Vrchní sestra mě po konzultaci nasměrovala na JIP.

Jsou medicína a ošetřovatelství v Saúdské Arábii na srovnatelné úrovni jako u nás?

NIKOLA BLAŠKOVANOVÁ

*1987, Česká Lípa

V roce 2009 absolvovala obor Všeobecná sestra na Fakultě zdravotnických studií TUL, poté nastoupila na dětské kardiocentrum JIP Fakultní nemocnice v Motole. Dva roky pracovala v Rijádu v Saúdské Arábii v *Nemocnici King Faisal*. Dvakrát se zúčastnila charitativní mise *Medvac* v *Calmette Hospital* v Phnom Penhu (Kambodža). Je držitelkou několika profesních certifikátů a autorkou skript *Medical English* pro zdravotní sestry. Je aktivní členkou České asociace sester a České kardiologické společnosti. Je vdaná, bez dětí.

Je to velmi bohatá země, ale neumějí ty peníze efektivně použít. Alespoň ne ve zdravotnictví. *Nemocnice King Faisal* v *Rijádu*, kde jsem pracovala, je srovnatelná s tou motolskou, měla ty nejmodernější přístroje, ale stály zabalené na chodbách, protože je neuměli používat. Zdravotní péče je zdarma, nikdo léčbu neutne a i ty nekomplikovanější a případně nevyléčitelné případy se léčí až do konce. Konců jsem tam zažila hodně. Několik týdnů a také časté resuscitace. Na JIP v Motole máme průměr asi 1,0 % úmrtí za rok. Počet srdečních vrozených vad u dětí je tam vysoký, případy jsou komplikované a často ještě v kombinaci s dalšími diagnózami. V arabském světě totiž není neobvyklé, že se manželské svazky uzavírají mezi příbuzenstvem. Řadu diagnóz a postupů léčby jsem předtím nikde neviděla, z tohoto pohledu to byla výborná praxe. Hlavní motivací je ale finanční ohodnocení, proto v Saúdské Arábii pracuje mnoho evropských lékařů a sester. Platy jsou tam třikrát až čtyřikrát vyšší než u nás.

Jak se vám žilo a pracovalo v islámském prostředí?

Islám je tam opravdu všudypřítomný, ale když nechcete měnit lidi kolem sebe a v práci se tomu trochu přizpůsobíte, neměla jsem s tím žádný problém. Setkala jsem se spíš s vděčností. Jsou rádi za to, že někdo ze vzdálené země k nim jede pracovat a pomoci jim. I když na ženu v pracovním si musejí trochu zvykat, ženy tam běžně nepracují. Co se týče společenského života, nemohu toho říct mnoho. Jako zahraniční sestra bydlíte v rezidenční čtvrti, odkud se není kam vydat – bary ani kina tu nejsou, takže peníze není ani kde utratit. Ženy do města za zábavou stejně nevyrazí, to se v Saúdské Arábii nenosí. Abyste se nenudili, děláte přesčas, kterých můžete mít neomezeně, protože zákoník práce tam neexistuje. Navíc za ně dostáváte násobky běžné služby, což je taky motivační.

Po návratu z ciziny jste se na JIP dětského kardiocentra v Motole vrátila, jak se vám tam pracuje?

V tomto oboru je práce velmi perspektivní a inspirativní. Nově děláme i transplantace srdce u dětí. Z vrozených vad řešíme operativně asi nejčastěji defekt septa, tedy srdeční přepážky. Často operujeme také zúžení aorty. Celou řadu vrozených srdečních vad lze chirurgicky odstranit a někdy nejlépe hned po narození nebo ve velmi útlém věku. Dětský organismus je v překotném vývoji a po operaci se dokáže rychle adaptovat a zhojit, srdce pak funguje bez problému celý život.

A co dala kambodžská zkušenost české sestře, naučila jste se v Phnom Penhu něco?

V Kambodži jsme byli už dvakrát. Je to pracovně zas naprosto jiná zkušenost. Na misi všichni vytvoří dost stmelěný tým. Doktoři nás postavili na svou úroveň, hodně nám vysvětlovali, konzultovali s námi léčbu, dost jsme se toho jako sestry naučily o medicíně zase z jejich pohledu. Navíc jsme byli multikulturní i multioborový tým, ve kterém se pracuje taky jinak než doma na zaběhnutém oddělení. V Kambodži jsme dělali také edukaci, sestry se tam vzdělávají jenom tři roky, práci pojmají dost automaticky a moc při ní nepřemýšlí, učili jsme je proto nové postupy, které je nebudou stát moc peněz ani času. Projekt *Medvac*, se kterým jsme tam vycestovali, si klade za cíl pomoci dětským pacientům ze zemí mimo EU. Poprvé tam náš tým úspěšně operoval a léčil 13 dětí s vrozenými srdečními vadami, napodruhé také tolik.

Kam vyrazíte na zkušenou příště?

Zopakují si Kambodžu, kam se s projektem *Medvac* chystáme po třetí. Má smysl v tom pokračovat. Na naší druhé misi jsme se přesvědčili, že tamní sestry se zlepšily, vzaly si naši edukaci k srdci a péče byla o poznání lepší. Už se tam těším.

SKIKROSOVÝ KRÁL

TOMÁŠ KRAUS

Stál u zrodu skikrosu, je to dvojnásobný mistr světa a čtyřnásobný vítěz světového poháru. Tomáš Kraus ohlásil na konci loňského roku konec skikrosové kariéry, u závodů ale zůstává dál.

U vrcholových sportovců-studentů se všeobecně míní, že studium je u nich hned na druhém místě. Jaký jste byl student?
Studoval jsem dálkově, výjimečný student jsem nebyl, ale poslední dva roky mě studium bavilo a na výsledcích to bylo znát.

Liberec a jeho okolí má zimním sportům co nabídnout; byl to důvod, proč jste si vybral studium pod Ještědem?
V Liberci studovali oba moji rodiče, slýchal jsem historky o lyžování na Ještědu, v Bedřichově i jinde v okolí. Já jsem toho moc v okolí nenajezdil. V zimě jsem objížděl závody a v Čechách toho moc nenajezdím. Ale i v létě je na Liberecku krásně!

Stál jste u zrodu skikrosu, co vás na něm v roce 2002 zlávalo, že jste kvůli němu opustil i svou dosavadní doménu alpské lyžování?
Kombinace všeho, co mě na lyžích bavilo už od mala. Skoky, klopené zatáčky, boule, jízda spolu s jinými lyžaři současně, to vše mi znovu obnovilo zápal pro závodění i trénink.

Proměnil se nějak výrazně skikros za 15 let své existence?
Skikros byl zpočátku dost divoký, každý hledal svou cestu. Ve špičce byli freerideři, kteří dobře startovali, alpští lyžaři i lyžaři „jen“ šikovni. Rozdíly mezi jednotlivými závodníky bývaly větší. Také tratě byly dost rozdílné a často nebezpečné. Nyní nejsou rozdíly téměř žádné a špička závodního pole je tak vyrovnaná, že může vyhrát každý z 80 lidí na startu. Tratě jsou bezpečnější, ale přesto atraktivní pro diváky. Pořád je na co se dívat a těšim se na české holky, které postupují do finále i na stupně vítězů!

I přes vyšší bezpečnost patří není ve skikrosu o zranění nouze. Čím je sport tak přitažlivý, když od něj závodníky často neodradí vážná

zranění. Ve vašem případě to byla prasklina v páncvi a chystal jste se do závodů i po zlomenině stehenní kosti.
Ani těžší zranění sportovce často neodradí od sportu, který miluje. Těžko se popisuje pocit, který zažíváme při sportování a hlavně při vrcholovém závodění. Zjednodušeně, dělal jsem to pro ten pocit a kvůli lidem, kteří to cítí podobně. Vždy když jsem se zranil, bral jsem zranění, jako zkoušku, která mě na cestě potkala a kterou překonám.

Není zranění spíš signál, že je toho už příliš – rychlosti, zátěže, únavy –, že bude zdravější s vrcholovými výkony přestat?
Závodní kariéru jste právě kvůli zranění ukončil.

Zranění je určitě signál. Ale je třeba vyhodnotit, jestli změnit trénink, stravu nebo třeba jen více odpočívat. Když by sportovci končili po prvním, nebo po prvním větším zranění, na vrchol by nedošli. Souhlasím, že je to otázka širší, ale z pohledu závodníka a teď i manažera to vidím takto.

Přesedlal jste tedy ze závodníka na manažerskou pozici – u skikrosu zůstáváte?
Před pár lety jsme s kamarádem založili adventure cestovku *Snownomads*, k tomu marketingově zastupujeme Evu Samkovou a teď nově i Andreu Zemanovou, takže u sportu zůstávám a budu i dost blízko skikrosu.

K oboru, který jste vystudoval na naší fakultě strojní, se vracet nebudete?
Obor Výrobní systémy mě sice bavil, ještě několik měsíců po státní zkoušce jsem byl v kontaktu s lidmi z praxe, potom jsem se ale opět začal věnovat sportu na sto procent a kontakt jsem ztratil. Vracet se by bylo dosti obtížné a mnohem logičtější se mi jeví využít zkušeností a jména v tom, čemu se věnuji nyní.

TOMÁŠ KRAUS
*1974, Děčín

Český akrobatický lyžař a alpský lyžař. Absolvent Fakulty strojní TUL. Stál u zrodu skikrosu. Vyhral první světový pohár ve skikrosu a první mistrovství světa ve skikrosu (2005). Světový pohár ve skikrosu vyhrál celkově čtyřikrát, mistrem světa byl celkem dvakrát. Je také pětinašobným mistrem České republiky v alpském lyžování. V únoru 2015 utrpěl při závodě zlomeninu stehenní kosti a po dlouhé rekonvalescenci se už na svahy nevrátil, v listopadu 2015 závodní kariéru ukončil. Nyní marketingově zastupuje snowboardcrosářku Evu Samkovou a skikrosářku Andreu Zemanovou. Je ženatý, má dvě děti.

V CHAOSU INTERNETU VIDÍ POTENCIÁL

TOMÁŠ HODBOĎ

Heureka, Slevomat, Rohlik.cz, každý z nás přes ně něco objednal. Tyto online služby vyvíjel Tomáš Hodboď, absolvent naší ekonomické fakulty. Heureka také dva a půl roku vedl, teď vede Glami, přes kterou nakupují módu už v sedmi zemích.

Do oblasti online technologií jste byl ponořen už za studií na vysoké škole. Dokázalo vás studium na liberecké ekonomce ještě posouvat dál, nebo vás spíše zdržovalo od práce?
Naše generace vyrůstá v době, kdy nám všichni kolem říkají, že dokážeme cokoli, můžeme to mít hned a společenský tlak vede k tomu, že to musíme umět užít

a prožít. Chybí nám trpělivost, vytrvalost, píle, neumíme si budovat pevné základy, investovat do vzdělání a vztahů.

Neexistuje něco jako overnight success. Studium v Liberci mi právě tohle dalo. Možnost se podívat na věci z nadhledu a vidět je v širších souvislostech. Potkal jsem tu také spoustu talentovaných lidí, se kterými se dodnes stále setkávám a z této sítě těžím. To vám nikdo jiný než vysoká škola nedá. A když člověk chtěl, s prací se to dalo vždycky skloubit. Určitou flexibilitu vám studium na vysoké škole také dává.

Často je právě internet tím, kdo nám říká, že dokážeme a můžeme cokoli a hned. Neměli bychom se od sítě spíše co nejvíce odpoutat a vrátit se ke složitějším, ale opravdovějším prožitkům a činům?
A také nám pomáhá a ulehčuje každodenní život. V efektivitě, pracovní i osobní, v komunikaci, cestování – ve všech oblastech života. S ničím se to nemá přehánět a spousta našich služeb a projektů naopak pomáhá tomu, abyste více času mohli trávit offline, s kamarády v dobré restauraci, s rodinou místo nákupů v obchodních centrech nebo objevováním nových zážitků a cestováním díky *Slevomatu*.

Dokážete se třeba i na několik dní odpojit od sítě, můžete si to vůbec vzhledem ke své profesi dovolit?
No jasně! Naposled třeba při výstupu na nejvyšší horu Bornea.

Váš nástup na scénu internetu se datuje od vaší úspěšné spolupráce s Mitonem na vytváření Heureka. Online technologiemi jste se ale určitě zabýval už dříve.
Už před *Mitonem* jsem se věnoval onlinu. Programoval jsem si vlastní projekty, psal jsem články o internetu, pracoval jako editor a redaktor v online médiích. To mi už na střední škole dalo dobrý základ pro vstup do online prostředí.

TOMÁŠ HODBOĎ
*1988, Děčín

Svět e-commerce ho poznal jako spoluvůdce online služby *Heureka*, která se následně pod jeho vedením stala nejúspěšnějším rádcem při nákupu na tuzemském trhu. Liberecká společnost *Miton*, ve které je dnes partnerem, kromě *Heureka* vyvinula další úspěšné online nástroje jako *Slevomat*, *Restu*, *Damejdl*, *Rohlik.cz* či *Glami*. Právě tato služba je Tomášovým nejnovějším projektem. Díky *Glami* se oblékají zákazníci v Česku, Německu, Francii, Polsku, Španělsku, Itálii a Slovensku. V roce 2012 absolvoval naši ekonomickou fakultu, obor Ekonomie. V roce 2016 ho časopis *Forbes* zařadil do prestižního žebříčku 30 pod 30.

Služby, za kterými stojíte, shromažďují na jedno místo data rozetá po internetu, využíváte v těchto aplikacích vlastně „slabosti“ internetu. Je to cesta, kterou chcete sledovat i nadále?
Ano, věřím, že produkty postavené na agregačním přístupu přinášejí uživatelům velkou přidanou hodnotu, dělají internetové služby použitelnější, rozšiřují je k většímu počtu lidí a šetří čas. Z pohledu samotného business modelu také přinášejí výhody jak partnerům, tak i zákazníkům, takže vám dávají zajímavé a rychlé možnosti růstu.

Váš zatím poslední velký projekt Glami chce být pro zákazníky místem módní inspirace a snadných nákupů módních značek na jednom místě. Spustil jste ho proto, že oděvy jsou dobře obchodovatelný artikl, nebo vás k tomu vedl také osobní zájem o módu?
Módu vidím jako formu vyjadřování každého z nás. Je součástí osobnosti každého člověka, má vliv na naše chování, sebevědomí, pomáhá nás definovat. Proto je tak důležitá a má vliv na společnost. To se odráží i v tom, že móda patří k jednomu z nejrychleji rostoucích segmentů v e-commerce. A to celé je pro mě nesmírně zajímavý a sexy obor.

Zdědil jste po někom zálibu v nových technologiích? Musel jste si prošlapávat svou cestu i v rodině?
U rodičů jsem vždy našel pochopení a podporu. Táta pracuje v IT, takže jsme doma vždy měli technologické novinky mezi prvními a já jsem je mohl zkoušet a hrát si s nimi. Rodiče mě vždy podporovali ve zkoušení a objevování nových věcí. Když viděli, že technologie používám k učení a vzdělávání, nechávali mi v tom volnou ruku.

Jste manuálně zručný, dokázal byste něco vyrobit, nebo tvoříte výlučně na počítači?
Základní domácí a zahradnické práce zvládnou, ale ty odbornější raději dnes už přenechám odborníkům.

PAN McDo: «V ŽILÁCH MI KOLUJE KEČUP»

RADEK JANALÍK

*Byl generálním ředitelem společnosti
McDonald's ve čtyřech zemích.
Z nejvyššího managementu se před
pár lety vrátil tam, kde začínal – na
pobočku McDonald's v Liberci.*

*O McDonald's se traduje, že tam člověk může
prožít svůj osobní americký sen, začít od
nuly a vypracovat se velmi rychle na nejvyšší
pozici, byl to i váš případ?*

Bylo to tak, nastoupil jsem sice jako manažer
trainee, ale musel jsem také výt smeták,
lopatku a uklízet. Začínal jsem hned po
škole v restauraci na náměstí v Liberci, bylo
mi nepříjemné, že za mnou chodili spolužáci
se slovy: „S titulem tady vytíráš podlahu?“
Bylo to moje první zaměstnání, nechtěl jsem
hned utíkat z boje. Dnes jsem rád, že jsem si
to všechno prošel a vyzkoušel. Člověk rychle
poznal celý provoz úplně od základu. Můj
děda mi vždycky říkal, že je potřeba začít
od píky a nepovyšovat se nad nikoho. To
platilo, platí a bude platit i dále, jsem o tom
přesvědčený.

*Od té píky jste se dostal velmi rychle nahoru,
pobočku jste za rok vedl, pak jste přešel
do centrály v Praze na post provozního
manažera pro všechny české pobočky,
nakonec jste byl generálním ředitelem
McDonald's v Maďarsku, Řecku, České
a Slovenské republice. Z vysokých manažerských
postů jste se vrátil sem do Liberce, proč?*

Někdy v letech 2010, 2011 jsem byl mezi
24 lidmi z celé korporace McDonald's,
kteří byli vybráni pro jakýsi trénink, po
jehož absolvování by mohli jít pracovat do
exekutivních korporátních pozic. Trénink
jsem tehdy absolvoval a na jeho konci
jsem pochopil, že to, co bych měl dělat
dál, není to, co jsem chtěl dělat. Z přímé
exekutivy bych najednou měl spíše poradní
a kontrolní funkci. Bylo by to více o politice,
jak dokážete v rámci korporace vyjít s lidmi.
Poděkoval jsem za šanci a odmítl. Cesta zpět
do pozice generálního ředitele poboček
v nějakém státě už nebyl možná, tak tu byla
další možnost, a to stát se frenčizantem. Za
život jsem vydělal díky McDonald's docela
dost peněz, a protože mi v žilách místo
krve už koloval kečup, po 17, 18 letech jsem
se rozhodl část peněz vrátit firmě zpátky
a koupit restauraci McDonald's v Liberci jako
frenčizant.

Mám svůj byznys, pracuju s lidmi a něco
spolu s nimi buduju. To mám nejradši už
od pěti let, kdy jsem byl díky hokeji pořád
v kolektivu. Nemohl bych sedět v kanceláři
a pracovat s čísly.

Které absolventy v McDonald's uplatníte?

Spolehlivost, dobrá týmová práce – to se
cení nejvíc. Když k tomu má třeba finanční
znalosti, tak je to určitá výhoda. Osobně si ale
všímám nejvíc toho, zda má člověk pozitivní
přístup k životu a k práci. Aby si nemyslel,
že když má titul, tak že nemusí zamatat
nebo jít do kuchyně udělat sendvič. Pokud
chce někdo dělat manažera v restauraci,
musí znát dopodrobna od základu, jak to
v restauraci chodí.

*Zavření McDonald's v centru Liberce,
kde jste začínal, vás muselo mrzet?*

Začínal jsem tam a taky jsem ji zavíral. Ten
prostor byl nešťastně řešený, nevešli jsme
se tam s ničím, co jsme chtěli dělat, a proto
jsme tu pobočku po nějakých dvaceti letech
provozu uzavřeli. Ano, bylo mi to trochu líto,
ale snažíme se, aby se McDonald's do centra
Liberce vrátil. Jsem přesvědčen, že to bude
za pár let. Nevím, jestli provozovatelem
budu já, to je na vedení firmy, ale rád bych
ji otvíral já. Je to důležité i pro rozvoj mých
lidí. Pokud otevřeme další restauraci, budu
potřebovat lidi na pozice manažerů a třeba
supervizorů. Smyslem každého podnikání
je sice výdělek, ale já jsem vždycky sledoval
i další cíl, a to je budování týmu lidí. Abych
dal svým zaměstnancům šanci budovat
si vlastní kariéru. Aby ti dvacetiletí viděli,
že to se mnou mohou někdy dotáhnout,
že budou pracovat deset let a pak si třeba
založí svůj byznys nebo se stanou manažery
jakékoliv jiné velké firmy.

*Pobočka McDonald's v sousedním Jablonci
patří také k vašim ambicím?*

Bude tam, určitě. Tady v Libereckém kraji
by mohlo být tak pět restaurací. Může
vzniknout v Jablonci a v České Lípě, to je
také velká spádová oblast.

Jaký je váš přístup k jídlu, z čeho vaříte?

Nejsem žádný velký kuchař a sním téměř
cokoliv. Hamburger, knedlo zelo vepřo,
asijskou kuchyni, vegetariánskou stravu... Je
potřeba i k jídlu přistupovat vyváženě, musí
tam být různorodost, barevnost. Mnohdy
jsem přemýšlel, že bych svůj přístup k vaření
změnil, ale musel bych na to najít čas. Byl
jsem na několika kurzech přípravy sushi, ale
moc jsem se tomu zatím nevěnoval. Musím
si lépe zorganizovat time management
a vrhnout se na to.

*Vaše firma ale mimo jiné říká, že na přípravu
jídlu není potřeba moc času.*

To je pravda. Dá se i doma uvařit během
15, 20 minut, ale musí se to člověk naučit.

RADEK JANALÍK

*1969, Litvínov

V roce 1988 nastoupil na Fakultu
strojní Technické univerzity v Liberci,
tehdy nový obor Výrobní systémy
s průmyslovými roboty
a manipulatory, který úspěšně
absolvoval. Po promocích spojil
svůj život se značkou McDonald's,
z manažera trainee na pobočce
v Liberci se vypracoval na pozici
generálního ředitele značky
v několika zemích. V roce 2008 byl
současně šéfem McDonald's
v Maďarsku, Slovensku a Česku. Vedl
také McDonald's v Řecku. Nyní je
frenčizantem své mateřské firmy,
vlastní a provozuje dvě restaurace
McDonald's v Liberci. Jako junior hrál
hokej se členy pozdějšího „zlatého
týmu“ z olympijských her v Naganu.

NAVRHNE COKOLIV, CO MÁ KOLA

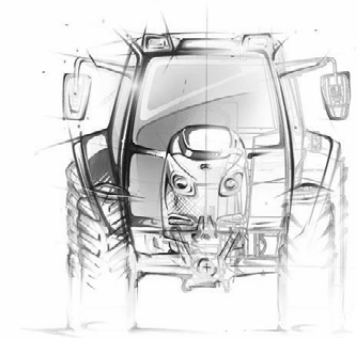
JAN DĚDEK

*Navrhoval design traktorů, lanovek
i popelnic, nyní absolvent naší fakulty
strojní a britské Coventry University
pracuje v týmu, který je zodpovědný
za design interiérů vozů Škoda.*

Jak jste se dostal k designu vozidel?

Kreslení aut bylo moje hobby od mala. I za
studií v Liberci jsem víc kreslil, než dával
pozor na přednáškách. Prosadil jsem si také
vlastní téma diplomové práce, což ještě
za nás bylo výjimečné. Dělal jsem návrh
sportovního vozu, design i konstrukci,
a abych přeci jen ve strojařině obstál, dodal
jsem k tomu pevnostní výpočet rámu.

*Dělal jste také školu v britském Coventry,
byl to rozdíl oproti českému studiu?*

JAN DĚDEK

*1980, Turnov

V roce 2004 absolvoval Fakultu strojní
TUL, katedru vozidel a motorů
a následně absolvoval obor
Automotive Design na britské
Univerzitě v Coventry. Osm
následujících let ve firmě Design Storz
v Rakousku (vypracoval se na pozici
Senior Transportation Designer)
navrhoval kola, traktory, lanovky,
bagry a další vozidla a mobilní
zařízení. Design traktoru Lindner
Geotrac 124 (viz obr.) byl v roce 2009
oceněn prestižní Red Dot Award.
Od roku 2015 pracuje v teamu
Škoda Auto, a. s., na pozici Feasibility
Interior Designer a je se svým
týmem lidí zodpovědný za dotažení
kompletních interiérů vozů Škoda do
sériové výroby. Je ženatý, má syna.

V Coventry to konečně bylo pro mě ideální
studium, které se zaměřovalo hlavně na
automobilový design. Největší rozdíl byl
asi v tom, že nás v Anglii učili lidé, kteří
měli bohaté pracovní zkušenosti přímo
z automobilového průmyslu a ve výuce
reflektovali to, jak to v praxi chodí. V Česku
se celkem běžně stává, že si člověk udělá
inženýra, naváže doktorátem, začne učit
a učí, aniž by si přičichl k praxi. Provázanost
školy s průmyslem byla opravdu úzká, takže
kontakt na firmu Design Storz v Rakousku, ve
které jsem pak po škole začínal, jsem získal
také v Coventry.

*Po letech v rakouské designéřské firmě jste se
rozhodl vrátit domů, do Škodovky,
jaký byl přechod na český pracovní trh?*

Pro mě je to vůbec první pracovní
zkušenost doma. Nelze to moc srovnávat.
Design Storz má široké portfolio, člověk
si tu mohl vyzkoušet kdesi, od kol a aut
přes bagry, traktory a dělali jsme třeba
i popelnice. Ve Škoda Auto mám nyní na
starosti proveditelnost designu interiéru,
se kterým se jde do sériové výroby. Starám
se především o to, aby byl realizovatelný
a aby se design, který se vytvoří v rané fázi,
co nejvíce přenesl do reality. Zároveň s kolegy
kontroluji kvalitu designu všech součástí
a skoro každého dílu. V týmu lidí se mohou
jednotlivé prvky rozdělit, takže v Boleslavi je
to hlavně práce v týmu.

*Technické vzdělání je ve vaší branži
asi velký bonus?*

To, že se umím zorientovat i v technické
stránce věci, mi v mé práci vždy moc pomáhá.
Jako designéři se konstruktéry často snažíme
přimět k tomu, aby posunuli technické
limity a především uvažování nad daným
problémem, na druhou stranu je potřeba
dodržet celou řadu parametrů, především
bezpečnostních. Je to každodenní boj mezi
designéry a konstruktéry. Vždy je nutné
hledat kompromis mezi technikou, designem,
ergonomií a výslednou cenou vozu. Vývoj
auta je náročný proces, který trvá čtyři roky.

*Máte podporu vedení firmy v tom dělat
opravdu odvážné návrhy?*

Vedení Škodovky si určitě přeje, abychom
přicházeli s odvážným řešením, je ovšem
potřeba zohlednit také nekompromisní
pohled trhu. Důležitým hlediskem je
samozřejmě cílová cena, která musí
zůstat pro zákazníka přijatelná, a je třeba
respektovat také to, co se zákazníkům líbí,
protože chcete, aby se vozy prodávaly. Takže
někdy je potřeba odvážná řešení korigovat.
Ale vždy se jako designéři snažíme přijít
s něčím novým a nápaditým, možná
i úmyslně inovujeme až nad rámec, šokujeme
konstruktéry, aby i po nalezení kompromisu
zůstalo pořád nové a zajímavé řešení. To je na
procesu vzniku nejdůležitější: kompromisy
musí být, ale na konci musí z linky sjet auto,
které posouvá i náš obor zas o kousek dál.

*Jaké jsou podle vás nadcházející trendy
ve výrobě a vzhledu vozů?*

Automobilový průmysl směřuje čím dál více
k elektrifikaci, a to i ve snaze snížit emise.
Vytvářejí se hybridní vozidla, ale směřuje
to samozřejmě i k plně elektrifikovaným
elektromobilům. Trend je také v digitalizaci
a s ní spojeným rozšířením automatických
funkcí vozu, které přibližují automobily
k autonomní jízdě.

*Automobily ve své třídě
dnes vypadají dost podobně.*

Není to pro designéra trochu nudné?

Na automobily dnes klademe mnohem vyšší
nároky, než tomu bylo třeba v 60. letech, kdy
byly vozy designově mnohem originálnější.
V 60. letech se bezpečnost odbyla tím,
že auto mělo možná bezpečnostní pásy
a spotřeba paliva se vůbec neřešila. Trend je
také neustále tlačit cenu dolů při zachování
vysokého komfortu, který třeba ještě před
deseti lety byl za příplatek. Designové
„výstřelky“ jdou potom stranou, na druhou
stranu dnes naprosto běžně mají vozy
vybavení, které právě třeba v 60. letech
neexistovalo nebo jen vzácně, takže komfort
při jízdě jde neustále nahoru.

ŠÉFTRENÉR ČESKÉHO BIATLONU

ONDŘEJ RYBÁŘ

*Vyhovuje mu klid venkova, do srdcí
Čechů ale zasel neklid, když sledují,
jak Gabriela Koukalová nebo
Ondřej Moravec pod jeho trenérským
vedením dobývají úspěchy
na světových soutěžích i olympiádě.*

Proč jste přešel k trénování?

V 26 letech jste mohl sám ještě závodit.

Nabídka dělat asistenta trenéra k reprezentaci přišla, když jsem dokončoval studia na vysoké škole. V té době jsem sice sám aktivně závodil, ale především na akademické úrovni, kdy pro nás byly vrcholem zimní světové univerziády. Věděl jsem, že to není trénink, který by mi umožnil zkusit to na úplně nejvyšší úrovni – se závodákama, kteří byli v reprezentaci a běhali světové poháry, se to nedalo vůbec srovnat. Proto jsem se rozhodl nabídku přijmout. První dva roky jsem s tím ještě trochu bojoval, ale rychle jsem ze závodních ambic vystřízlivěl a zpětně svého rozhodnutí nelituji. Přišlo včas a správně.

Hodí se vám příprava

z vysokoškolského studia v praxi?

Šel jsem studovat pedagogickou fakultu, protože jsem chtěl učit. A i když učitel nejsem, studium se mi hodí dost. Trenérská práce je vlastně pedagogická práce, je to práce s lidmi, kdy psychologii, pedagogiku a didaktiku stále uplatňujete. Jsem toho názoru, že každý trenér by si měl alespoň pedagogické minimum udělat.

Český biatlon byl ještě před pár lety celkem nenápadný, nyní se díky řadě úspěchů těší velké přízni, není jeho sláva také cestou do záhuby globálně sledovaných sportů?

Sportovci, které tu dnes máme, to nedělají pro peníze, cítí radost ze sportu a umí si vážit toho, kam to dopracovali. O ně obavy nemám. Zásadní je nástup mladé generace. Díky úspěchům současných osobností už má proslapanou cestičku a je důležité, jak se k tomu postaví. Doufám, že trenéři budou schopní mladé sportovce vychovávat v tom, že úspěch je potřeba si zasloužit a že je třeba stát nohama na zemi, protože nebudou jenom silná léta, přijdou i léta slabší.

Po olympiádě v Soči jste prohlášoval, že s trénováním skončíte, abyste měl více času na své děti, na rodinu. Jak vnímáte roli otce?

Je to pro mě jedna z nejdůležitějších rolí. Matka a otec mohou nejvíc ovlivnit výchovu dětí a je špatné, když si rodiče myslí, že děti budou vychovávat učitelé a trenéři. Nechtěl bych se dožít toho, že kluci, až vyrostou, mi řeknou: Tati, kde jsi byl, když jsme tě potřebovali? Zároveň chcete být pro své děti vzorem, chcete, aby viděly, že se věci mají dělat pořádně, že to, co děláte, má smysl, že to má svoje pravidla.

Otázka je, jak to skloubit, protože biatlon je pro mě druhá rodina. Mám sportovcům co vracet za to, co bylo. Takže jsem zatím udělal kompromis: jako šéftrenér české reprezentace mám čas řešit věci okolo, mohu se věnovat třeba výzkumu v trenérské práci, který biatlon zase posune, a už nemusím jezdit s týmem na tři týdny na soustředění do Rakouska nebo Slovinska, odkud se večer domů k rodině nevrátíte. Takže krůček po krůčku se snad blížím k tomu, co jsem říkal po Soči.

Žijete na malé klidné vesnici, jak se porovnáváte s neklidem měst a s ruchem, který vždy vypukne kolem velkých závodů?

Žijeme v úspěchané době, a tak mám klid vesnice rád a čím jsem starší, tím víc jsem hrdý, že žiju s rodinou v Budíkově. Na vesnici získáte praktické dovednosti. Jako mladý kluk se práci kolem domu a na polích vyhnout nemůžete, byl jsem v tom vychováván a snažím se tak vést i svoje kluky. Aby měli vztah k místu, kde se narodili, k přírodě kolem nich, k planetě. Z tohoto pohledu mě deptá, jak lidé s přírodou zachází. Nejsem ekolog, vím, že nepříměju masy lidí ke změně jednání, ale můžu proto sám něco udělat: třídít odpad, chovat se šetrně, zbytečně neplýtvat a věřím, že si někdo takové jednání vezme za příklad, přinejmenším vlastní děti by mohly.

Je v biatlonu ještě něco, čeho byste chtěl dosáhnout?

V biatlonu toho už moc víc nedosáhnou, ale když budu moci přispět k tomu, aby se

biatlon stabilizoval a udržel co nejdéle na nejvyšší úrovni, rád to udělám. Také si přeju, aby jeden z mých uličníků dělal biatlon a aby to, co se nám teď tady daří, mělo přesah i do období, kdy on bude závodit. Naším cílem je teď především udržet kontinuitu. Nechci totiž mluvit v první osobě. V profesionálním sportu má každý svou úlohu. Neměl by být přehnaně ambiciózní a měl by dobře zastat to, co má dělat. Současný tým, který máme, to chápe.

Úspěchy a medaile nakonec nejsou tak důležité, rozhodující jsou krásné zážitky, ty mají váhu a za těch sedm let – počítám to od Vancouveru, kde to bylo zklamání – jsem jich s biatlonem zažil spoustu. A můj velký dík za to patří sportovcům a celému realizačnímu týmu.

Jeden člověk se na vrchol dostane snad i sám, ale my jich tam teď máme hodně, a to by jeden trenér sám nikdy nedokázal.

ONDŘEJ RYBÁŘ

**1978, Budíkov*

Startoval v juniorské biatlonové reprezentaci, později především na univerziádách, během studií na FP TUL (obor tělocvik-zeměpis) a také FTVS UK v Praze dostal nabídku na post asistenta trenéra v českém reprezentačním týmu. Od r. 2009 byl trenérem mužského družstva a šéftrenérem českých biatlonistů. V roce 2014, ve kterém česká reprezentace sklídila mimo další úspěchy pět medailí z olympiády v Soči, od mužského družstva odešel. Unií profesionálních trenérů Českého olympijského výboru byl vyhlášen nejlepším trenérem za rok 2014. Má manželku a dva syny.

WWW.TUL.CZ

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

VYDALA: TUL • duben 2017
TEXT: Radek PírkI • GRAFIKA, PRODUKCE: JaVaHa • Oddělení propagace a reklamy

AB
SOL
VENTI

DOTÁHLI TO DALEKO